

► VERWIJDERINGEN

Maandelijks statistieken, november 2023

Voorwoord

De Dienst Vreemdelingenzaken is verantwoordelijk voor de gedwongen terugkeer van buitenlandse onderdanen en neemt samen met andere organisaties zoals Fedasil en IOM deel aan de vrijwillige terugkeer van buitenlandse onderdanen.

Het doel van dit rapport is een overzicht te geven van de effectieve verwijderingen.

Het bestaat uit 4 delen: het eerste deel heeft betrekking op de gegevens over gedwongen terugkeer, het tweede deel gaat over vrijwillige terugkeer, het derde deel behandelt de teruggrijpingen en het laatste deel toont de algemene methodologie die gebruikt werd bij het opstellen van deze statistieken zoals de bronnen, de definities.

Dit rapport valt volledig binnen het wettelijk kader dat is vastgesteld door:

- de richtlijn 2008/115/EG over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven ("terugkeerrichtlijn") voor de statistieken over terugkeer,
- de verordening (EG) nr. 562/2006 tot vaststelling van een communautaire code betreffende de overschrijding van de grenzen door personen ("Schengengrenscore") voor wat de teruggrijpingen betreft en de verordening (EG) nr. 862/2007 betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming voor de algemene statistische methodologie (die wordt uitgebreid tot gebeurtenissen die EU-burgers betreffen).

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
1. Evolutie van het aantal verwijderingen	3
2. Gedwongen terugkeer	6
3. Vrijwillige terugkeer	12
4. Terugdrijvingen	14
5. Methodologie	17
6. Contact	19

1. Evolutie van het aantal verwijderingen

Tabel 1.1. Evolutie van het aantal verwijderingen: gedwongen terugkeer – vrijwillige terugkeer – terugdrijvingen, 2010-2023

Jaar	Terugkeer								Terugdr.	Overbrenging van gedetineerden tussen staten	Totaal
	Gedwongen				Vrijwillig			Vrijwil. en gedwongen			
	Land van herk.	Dublin	Bilat.	Totaal	Land van herk. – Fedasil + DVZ	Dublin	Totaal	Totaal			
2010	2.275	1.092	219	3.586	.	.	3.088	6.674	1.863	.	8.537
2011	2.420	1.070	218	3.708	.	.	3.870	7.578	2.735	.	10.313
2012	2.638	970	239	3.847	.	.	5.656	9.503	1.895	.	11.398
2013	3.167	748	278	4.193	.	.	4.707	8.900	1.539	44	10.483
2014	2.586	673	260	3.519	.	.	3.664	7.183	1.544	31	8.758
2015	3.107	828	310	4.245	.	.	4.187	8.432	1.649	44	10.125
2016	3.080	1.138	433	4.651	.	.	4.667	9.318	1.543	47	10.908
2017	3.001	1.072	430	4.503	.	.	4.033	8.536	2.475	54	11.065
2018	2.842	792	346	3.980	.	.	3.126	7.106	2.216	69	9.391
2019	2.674	775	294	3.743	.	.	2.559	6.302	2.318	86	8.706
2020	1.538	391	168	2.097	1.847	109	1.956	4.053	808	34	4.895
2021	1.410	366	208	1.984	1.965	63	2.028	4.012	1.237	91	5.340
2022	1.912	735	271	2.918	682	78	760	3.678	1.752	67	5.497
2023-11	1.821	1.012	264	3.097	582	146	728	3.825	1.690	92	5.607

De terugkeerrichtlijn en de verordening over migratiestatistieken stellen duidelijk dat personen zonder een bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) uitgesloten zijn van de terugkeerstatistieken. In het geval van zowel vrijwillige als gedwongen terugkeer gaat het dus enkel om die personen in onregelmatig verblijf aan wie reeds een BGV werd afgegeven.

Sinds 2022 wordt, op basis van de Europese richtlijn en verordeningen, gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de gegevens. Dit verklaart de daling van de vrijwillige terugkeer ten opzichte van de andere jaren.

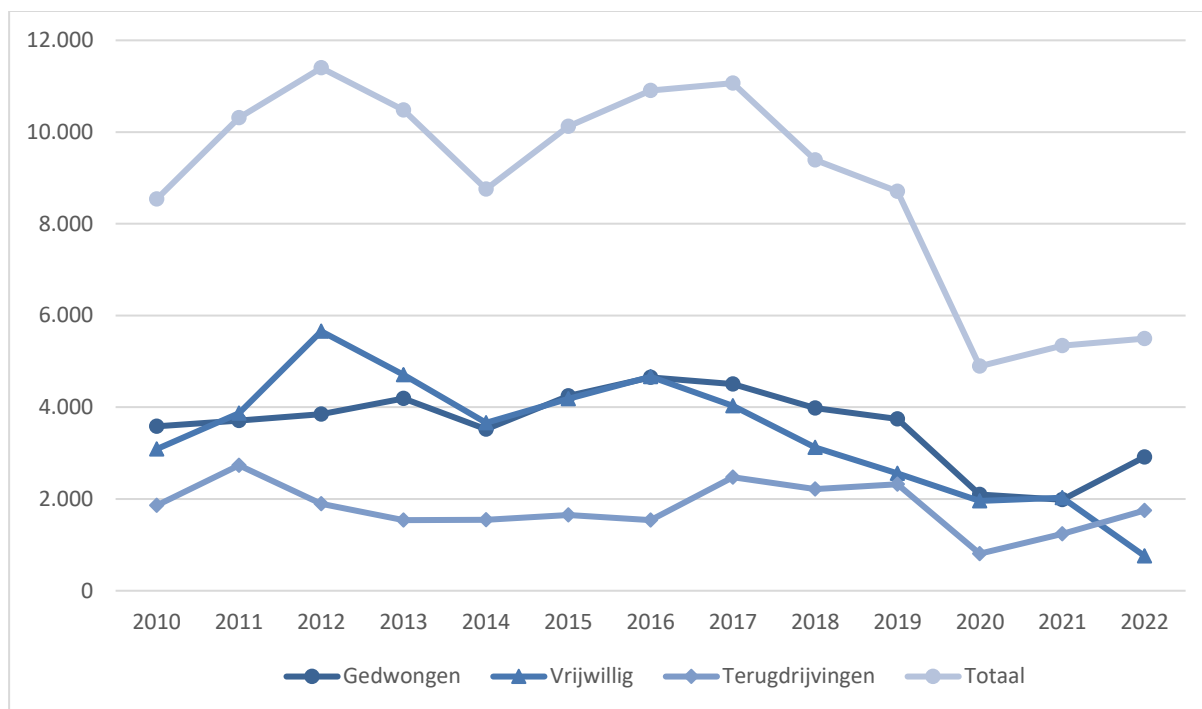
Tabel 1.2. Evolutie van het aantal verwijderingen : gedwongen terugkeer – vrijwillige terugkeer – terugdrijvingen, 2023

Jaar	Terugkeer								Terugdr.	Overbrenging van gedetineerden tussen staten	Totaal
	Gedwongen				Vrijwillig			Vrijwil. en gedwongen			
	Land van herk.	Dublin	Bilat.	Totaal	Land van herkomst. – Fedasil + DVZ	Dublin	Totaal	Totaal			
01	181	96	31	308	48	10	58	366	116	8	490
02	180	110	17	307	40	12	52	359	119	9	487
03	197	127	20	344	70	13	83	427	136	4	567
04	154	76	27	257	62	11	73	330	140	8	478
05	177	93	25	295	68	7	75	370	207	9	586
06	150	80	28	258	64	8	72	330	163	1	494
07	168	80	23	271	37	14	51	322	181	2	505
08	184	84	30	298	62	27	89	387	156	8	551
09	147	75	26	248	45	12	57	305	176	14	495
10	125	101	16	242	42	14	56	298	148	14	460
11	158	90	21	269	44	18	62	331	148	15	494
12											
2023	1.821	1.012	264	3.097	582	146	728	3.825	1.690	92	5.607
Non_UE	1.166	1.010	264	2.440	572	146	718	3.158	1.673	.	4.831
UE	655	2	0	657	10	0	10	667	17	.	684

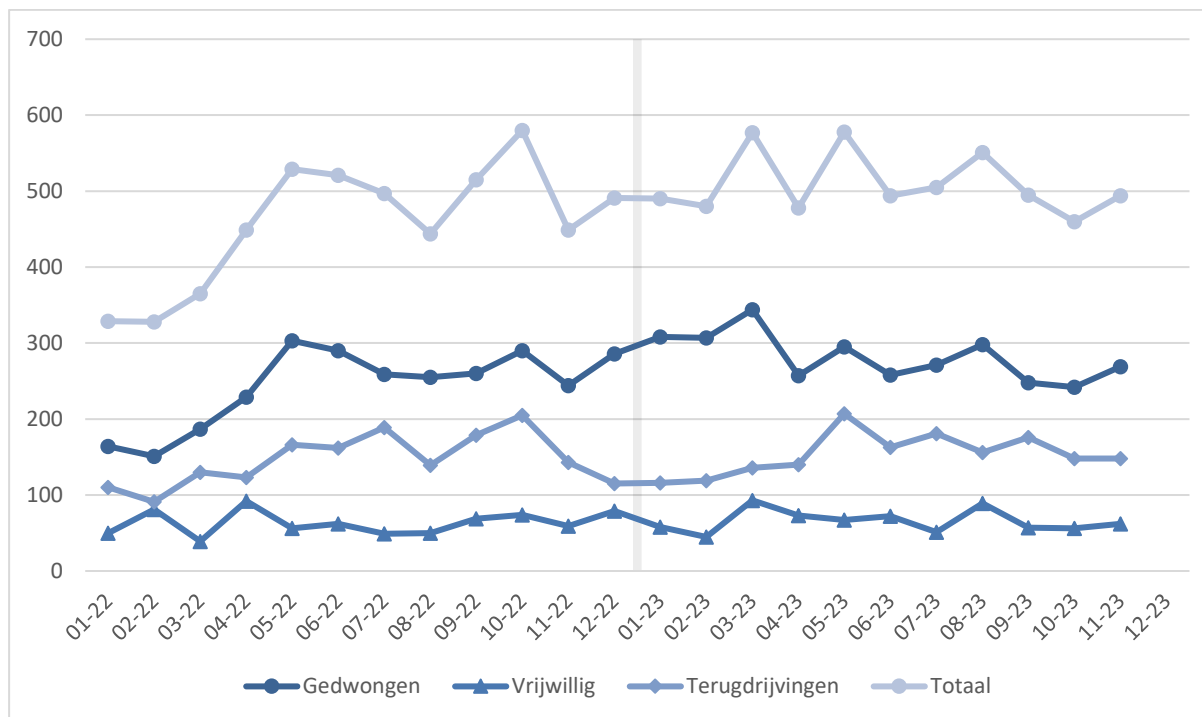
De terugkeerrichtlijn en de verordening over migratiestatistieken stellen duidelijk dat personen zonder een bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) uitgesloten zijn van de terugkeerstatistieken. In het geval van zowel vrijwillige als gedwongen terugkeer gaat het dus enkel om die personen in onregelmatig verblijf aan wie reeds een BGV werd afgegeven.

Sinds 2022 wordt, op basis van de Europese richtlijn en verordeningen, gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de gegevens. Dit verklaart de daling van de vrijwillige terugkeer ten opzichte van de andere jaren.

Grafiek 1.1. Evolutie van het aantal verwijderingen : gedwongen terugkeer – vrijwillige terugkeer – terugdrijvingen, 2010 – 2022

Grafiek 1.2. Evolutie van het aantal verwijderingen : gedwongen terugkeer – vrijwillige terugkeer – terugdrijvingen, 2023

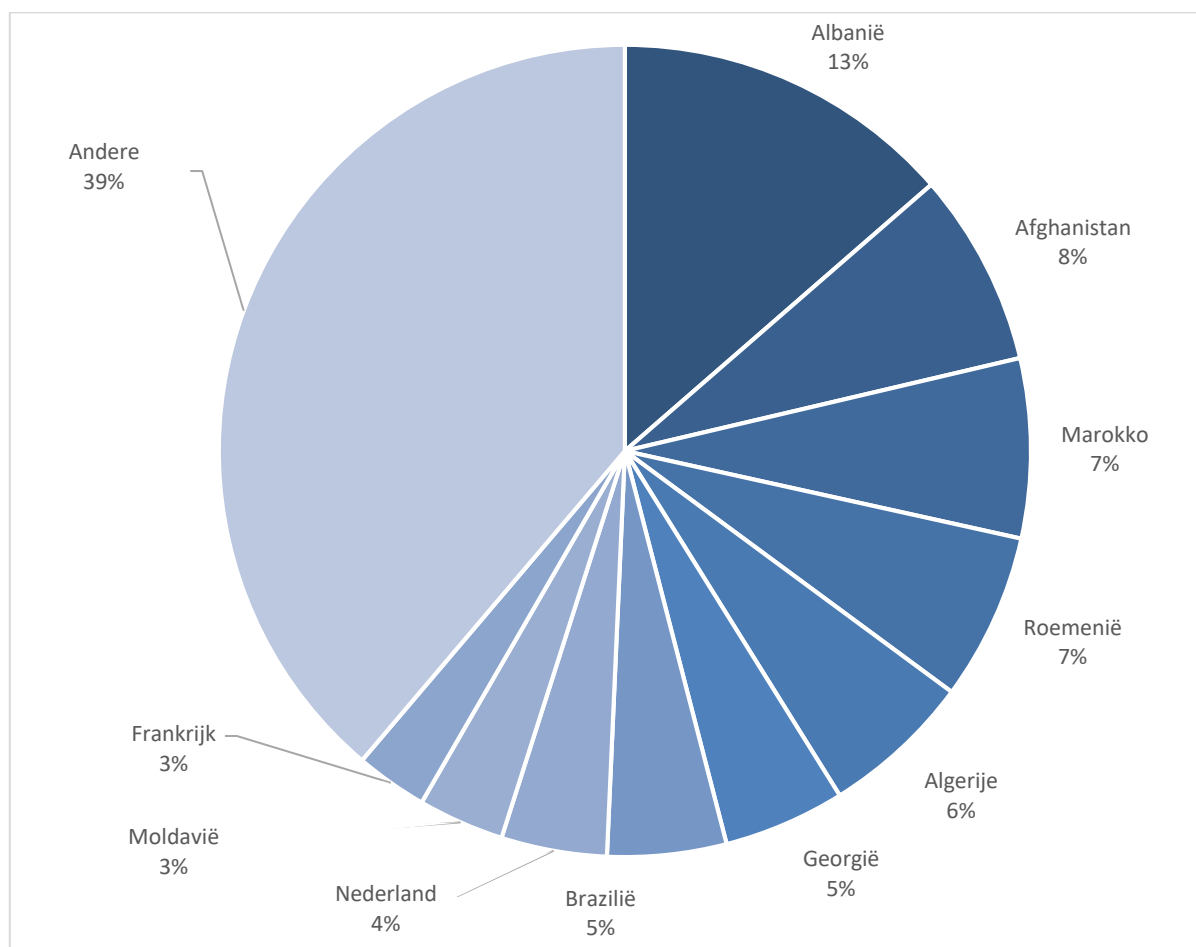

2. Gedwongen terugkeer

Tabel 2.1. Meest voorkomende nationaliteiten, 2023

Nationaliteit	Aantal personen
Albanië	417
Afghanistan	243
Marokko	220
Roemenië	204
Algerije	186
Georgië	150
Brazilië	149
Nederland	137
Moldavië	105
Frankrijk	87
Andere	1.199
Totaal	3.097

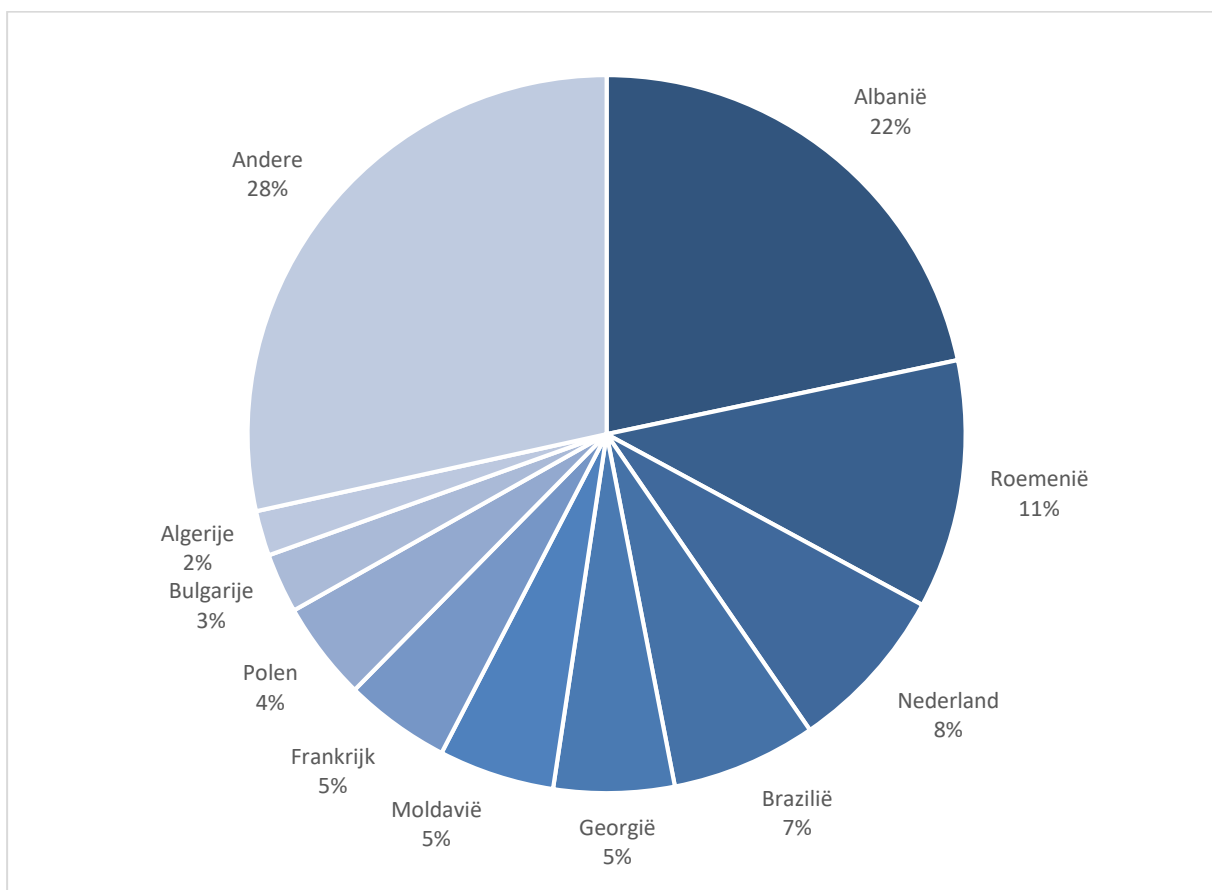
Grafiek 2.1. Meest voorkomende nationaliteiten, 2023

Tabel 2.2. Meest voorkomende nationaliteiten naar herkomstlanden, 2023

Nationaliteit	Aantal personen
Albanië	395
Roemenië	204
Nederland	137
Brazilië	119
Georgië	99
Moldavië	95
Frankrijk	87
Polen	81
Bulgarije	49
Algerije	37
Andere	518
Totaal	1.821

Grafiek 2.2. Meest voorkomende nationaliteiten naar herkomstlanden, 2023

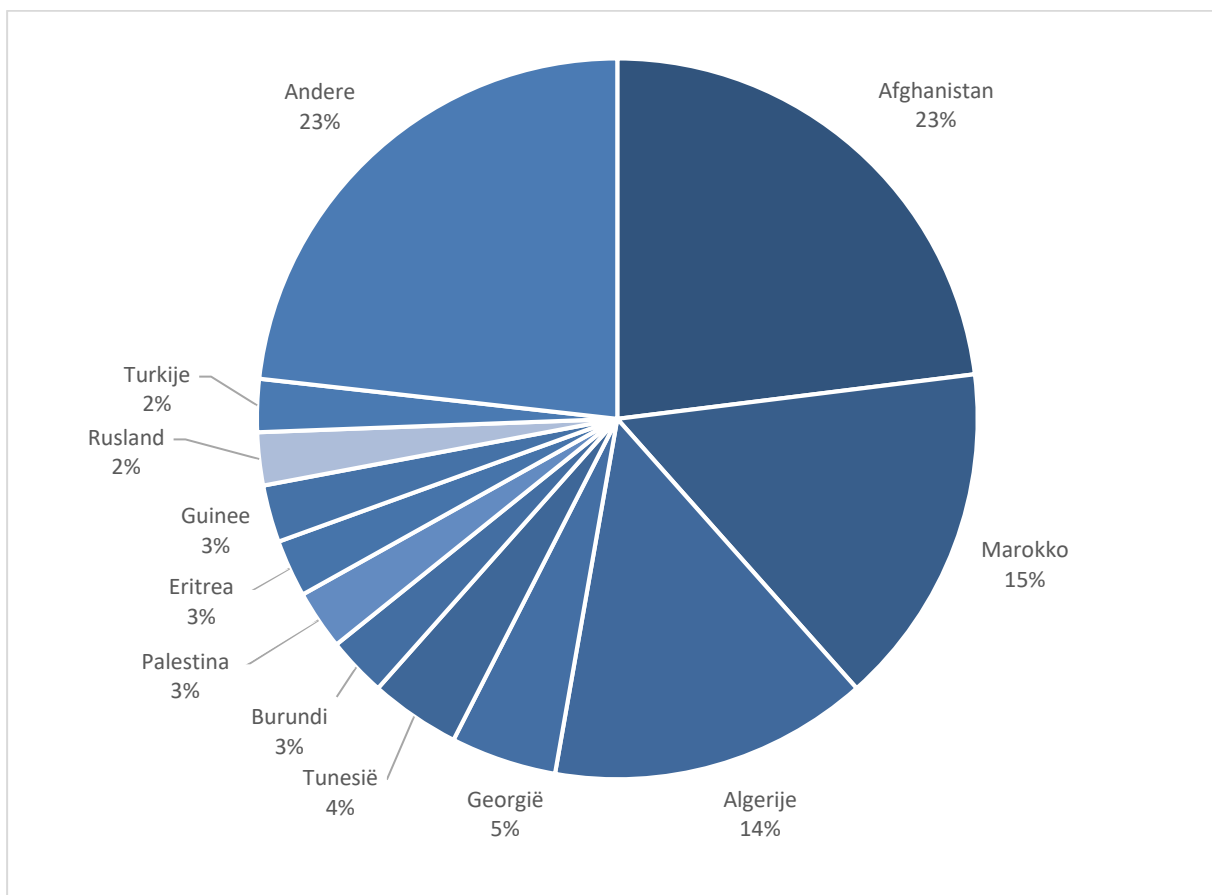

Tabel 2.3. Meest voorkomende nationaliteiten Dublin, 2023

Nationaliteit	Aantal personen
Afghanistan	233
Marokko	156
Algerije	145
Georgië	48
Tunesië	41
Burundi	27
Palestina	27
Eritrea	26
Guinee	26
Rusland	24
Turkije	24
Andere	235
Totaal	1.012

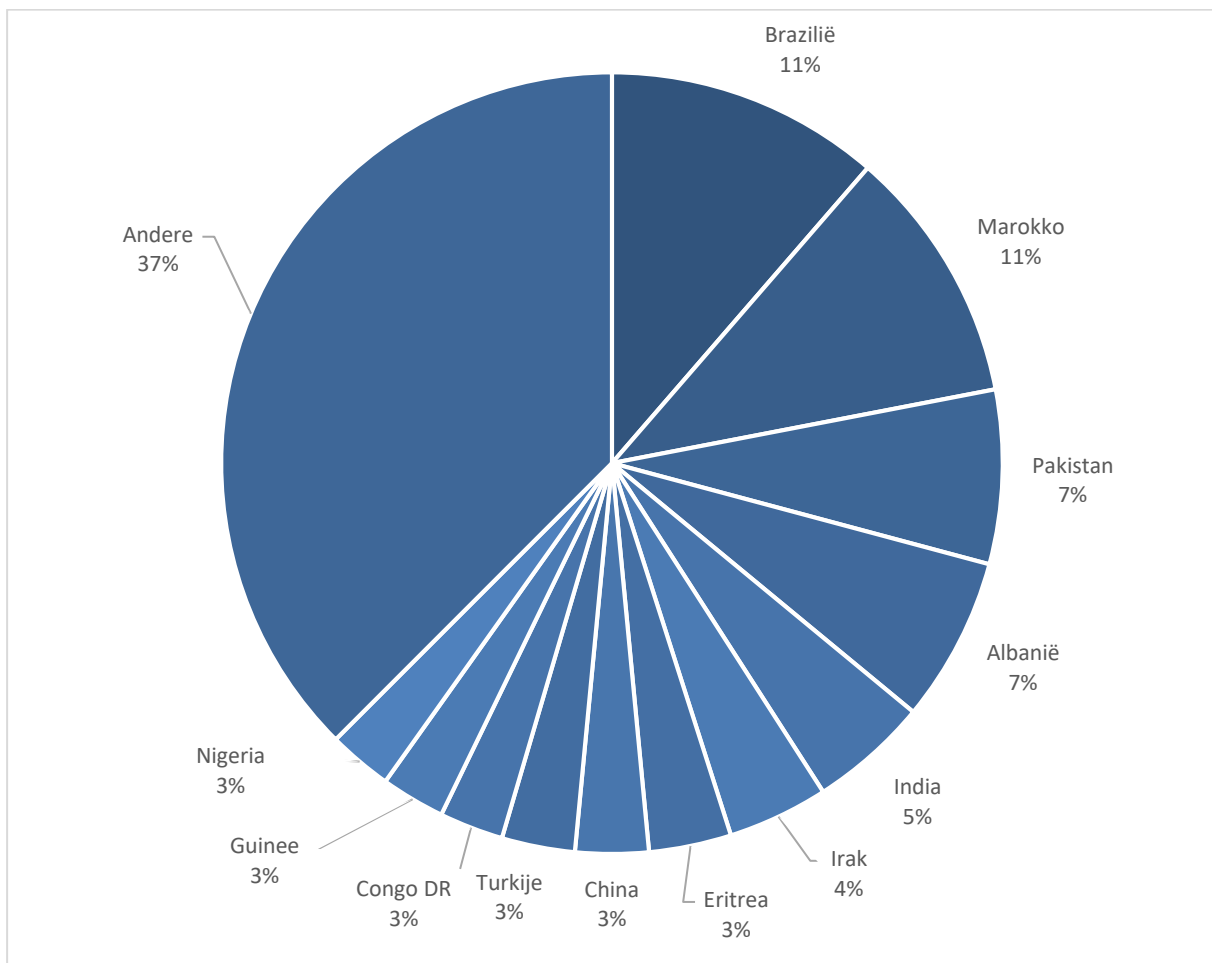
Grafiek 2.3. Meest voorkomende nationaliteiten Dublin, 2023

Tabel 2.4. Meest voorkomende nationaliteiten bilateraal, 2023

Nationaliteit	Aantal personen
Brazilië	30
Marokko	28
Pakistan	19
Albanië	18
India	13
Irak	11
Eritrea	9
China	8
Turkije	8
Congo DR	7
Guinee	7
Nigeria	7
Andere	99
Totaal	264

Grafiek 2.4. Meest voorkomende nationaliteiten bilateraal, 2023

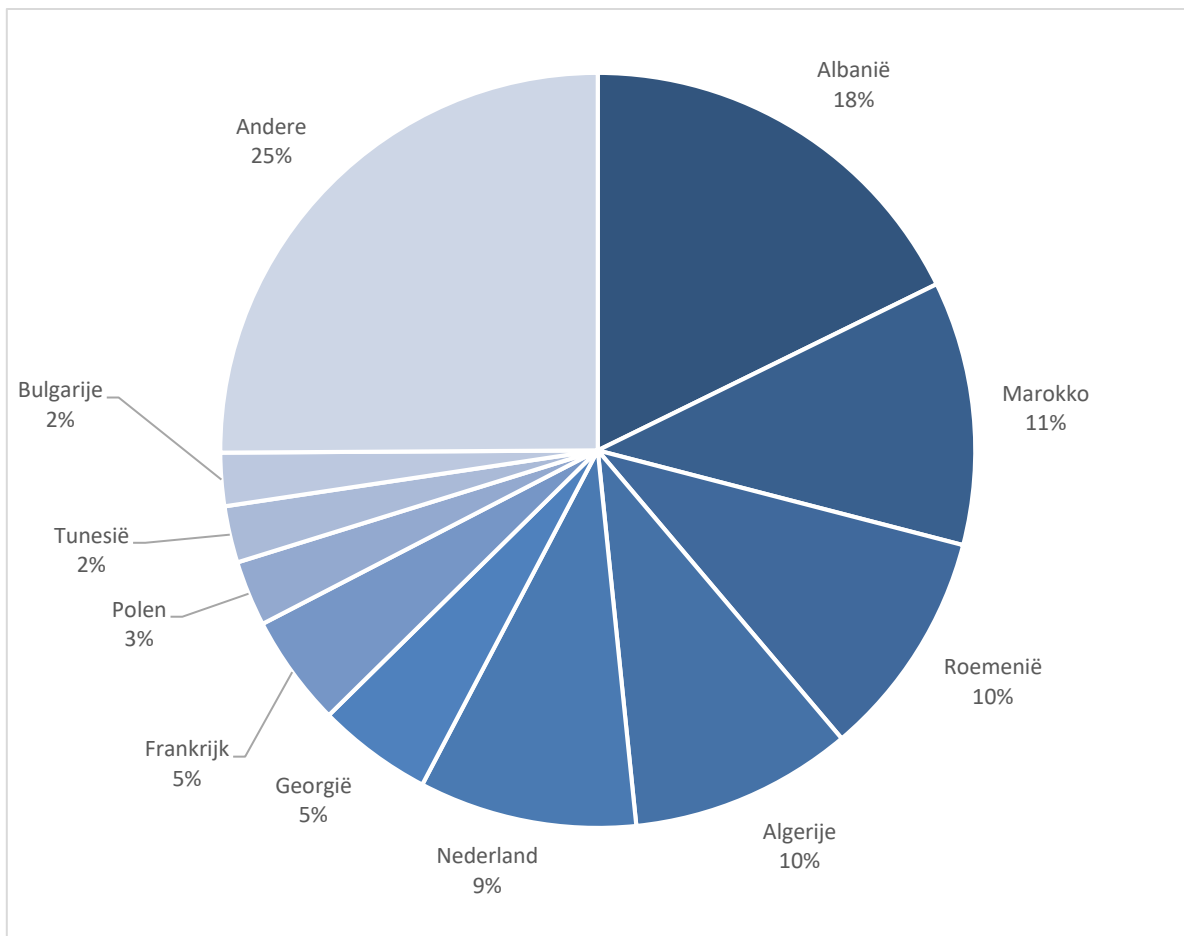
Tabel 2.5. Gedwongen terugkeer uit de gevangenissen

Jaar	Overnachting in gesloten centrum	Gedwongen terugkeer uit de gevangenis	Gesloten centra	Totaal
2022	169	950	392	1.511
2023	170	802	347	1.319
01	20	72	43	135
02	20	70	30	120
03	21	85	47	153
04	17	72	21	110
05	22	57	25	104
06	10	72	37	119
07	17	88	30	135
08	13	112	29	154
09	13	74	30	117
10	5	45	29	79
11	12	55	26	93
12				

Tabel 2.6. De meest voorkomende nationaliteiten, gedwongen terugkeer uit de gevangnissen

Nationaliteit	Aantal personen
Albanië	234
Marokko	149
Roemenië	129
Algerije	126
Nederland	123
Georgië	65
Frankrijk	63
Polen	37
Tunesië	32
Bulgarije	30
Andere	331
Totaal	1.319

Grafiek 2.6. De meest voorkomende nationaliteiten, gedwongen terugkeer uit de gevangnissen, 2023

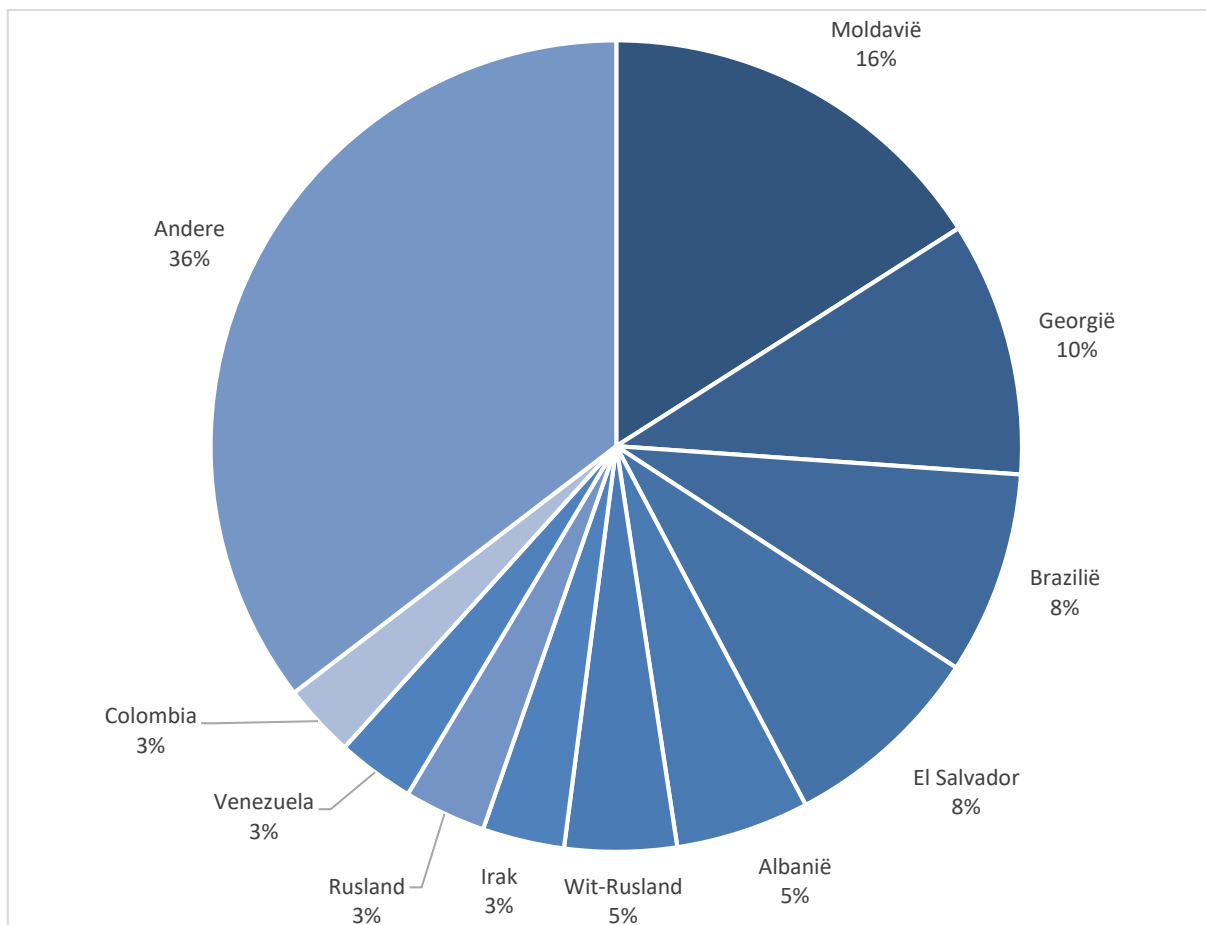

3. Vrijwillige terugkeer

Tabel 3.1. Meest voorkomende nationaliteiten, BGV 2023

Nationaliteit	Aantal personen
Moldavië	93
Georgië	59
Brazilië	47
El Salvador	47
Albanië	31
Wit-Rusland	26
Irak	19
Rusland	19
Venezuela	18
Colombia	17
Andere	206
Totaal	582

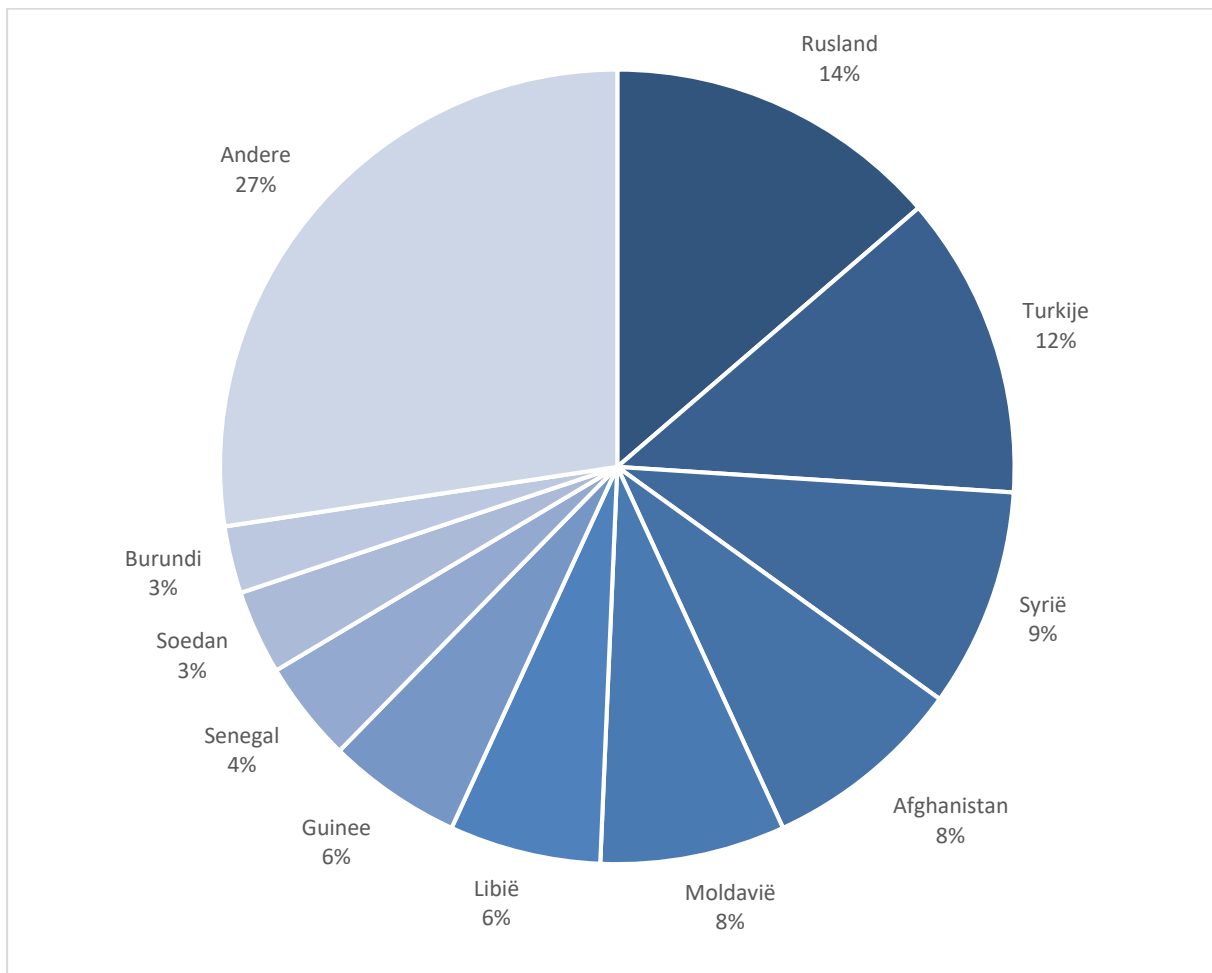
Grafiek 3.1. Meest voorkomende nationaliteiten, BGV 2023

Tabel 3.2. Meest voorkomende nationaliteiten, Dublin 2023

Nationaliteit	Aantal personen
Rusland	20
Turkije	18
Syrië	13
Afghanistan	12
Moldavië	11
Libië	9
Guinee	8
Senegal	6
Soedan	5
Burundi	4
Andere	40
Totaal	146

Grafiek 3.2. Meest voorkomende nationaliteiten, Dublin 2023

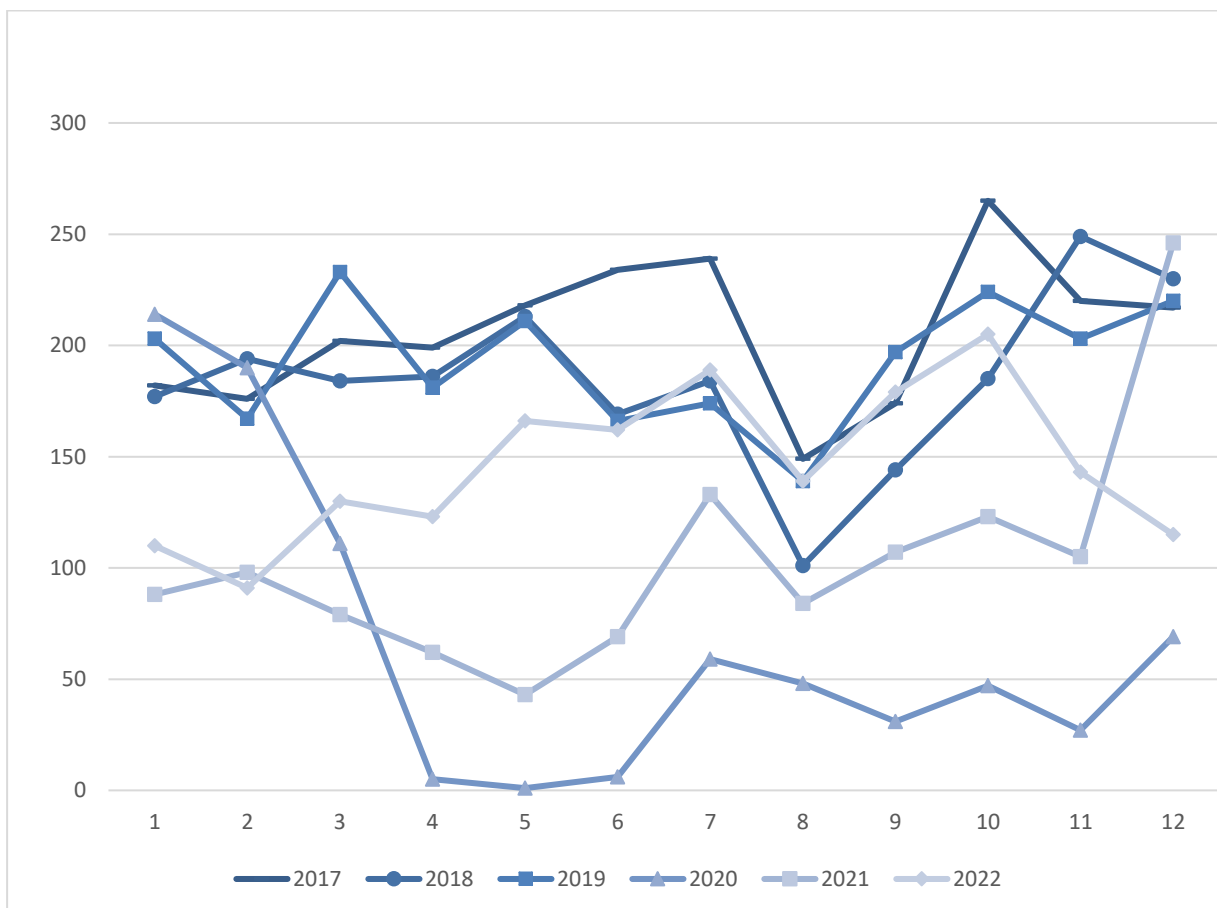

4. Terugdrijvingen

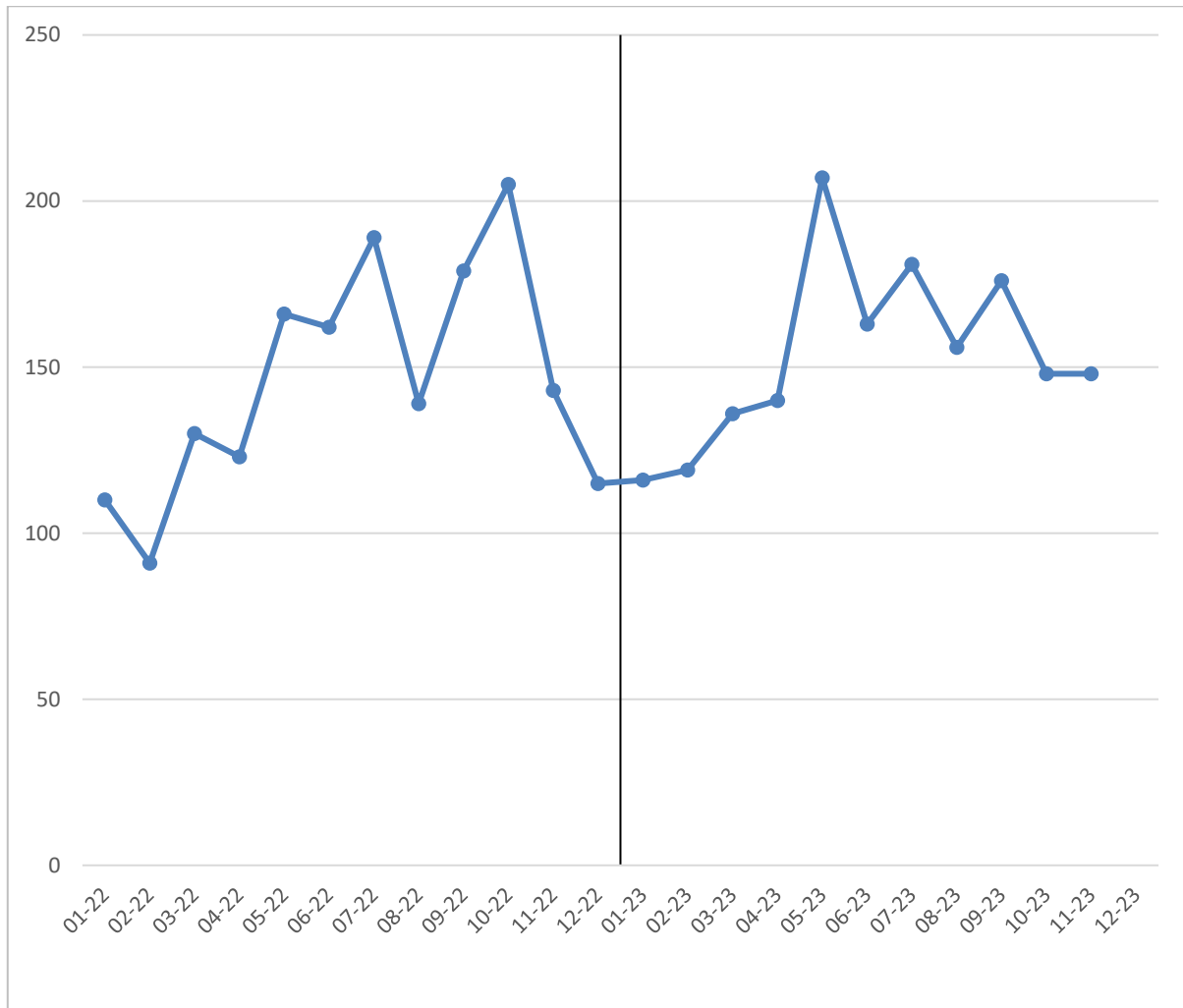
Tabel 4.1. Evolutie van het aantal effectieve terugdrijvingen, per maand en per jaar: 2017 – 2023

Maand	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	182	177	203	214	88	110	116
2	176	194	167	190	98	91	119
3	202	184	233	111	79	130	136
4	199	186	181	5	62	123	140
5	218	213	211	1	43	166	207
6	234	169	166	6	69	162	163
7	239	184	174	59	133	189	181
8	149	101	139	48	84	139	156
9	174	144	197	31	107	179	176
10	265	185	224	47	123	205	148
11	220	249	203	27	105	143	148
12	217	230	220	69	246	115	
Totaal	2.475	2.216	2.318	808	1.237	1.752	1.690

Grafiek 4.1. Evolutie van het aantal effectieve terugdrijvingen, per maand en per jaar: 2017 – 2022

Grafiek 4.2. Evolutie van het aantal effectieve terugdrijvingen, per maand : 2022 – 2023

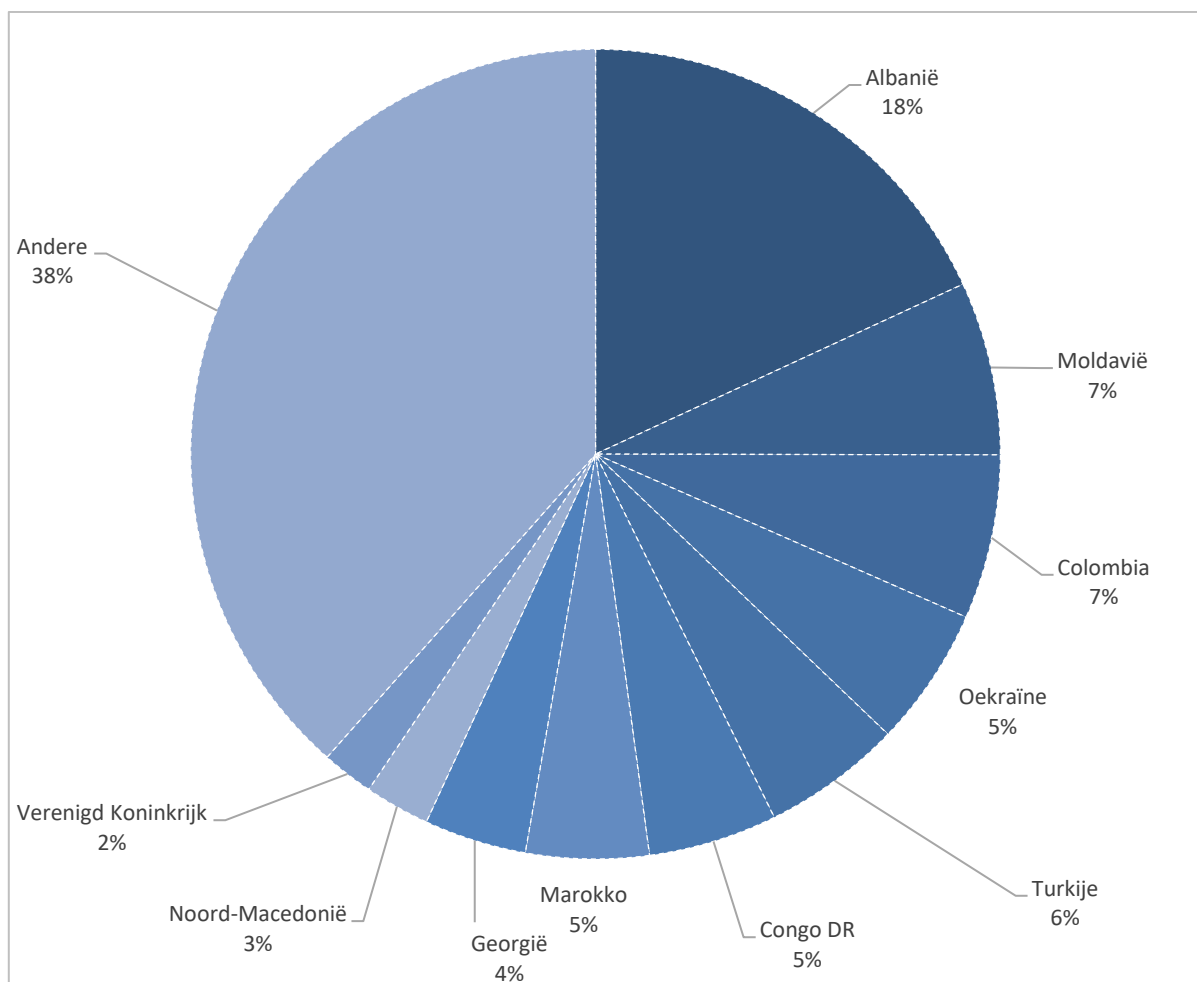

Tabel 4.2. Meest voorkomende nationaliteiten, terugdrijvingen 2023

Nationaliteit	Aantal personen
Albanië	306
Moldavië	117
Colombia	111
Oekraïne	94
Turkije	94
Congo DR	87
Marokko	83
Georgië	69
Noord-Macedonië	44
Verenigd Koninkrijk	35
Andere	650
Totaal	1.690

Grafiek 4.3. Meest voorkomende nationaliteiten, terugdrijvingen 2023

5. Methodologie

5.1. Algemeen kader

De Dienst Vreemdelingenzaken is verantwoordelijk voor de gedwongen terugkeer van buitenlandse onderdanen en neemt, met andere organisaties zoals Fedasil en IOM, deel aan de vrijwillige terugkeer van buitenlandse onderdanen.

5.2. Bronnen

De gegevens zijn uit verschillende bronnen afkomstig:

- Gedwongen terugkeer: Dienst Vreemdelingenzaken
- Vrijwillige terugkeer: Fedasil, IOM, Dienst Vreemdelingenzaken
- Terugdrijvingen: Dienst Vreemdelingenzaken

5.3. Betrokken bevolking

Alle vreemdelingen (onderdanen van derde landen en EU-onderdanen) in onregelmatig verblijf die het Belgische grondgebied onder toezicht hebben verlaten (zowel gedwongen als vrijwillig), de personen aan wie de toegang tot het Belgische grondgebied is geweigerd en die werden teruggedreven evenals de overbrengingen van gedetineerden tussen staten.

De terugkeerrichtlijn en de verordening over migratiestatistieken stellen duidelijk dat personen zonder een bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) uitgesloten zijn van de terugkeerstatistieken. In het geval van zowel vrijwillige als gedwongen terugkeer gaat het dus enkel om die personen in onregelmatig verblijf aan wie reeds een BGV werd afgegeven.

Sinds 2022 wordt, op basis van de Europese richtlijn en verordeningen, gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de gegevens. Dit verklaart de daling van de vrijwillige terugkeer ten opzichte van de andere jaren.

5.4. Teleenheid

Tenzij anders aangegeven hebben de gepubliceerde statistieken betrekking op personen, en niet op aéanvragen/beslissingen/dossiers.

5.5. Glossarium

- Dublin

Indien België niet verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming, met toepassing van Verordening (EG) 604/2013 (Dublin III) (voordien Verordening (EG) 343/2003 (Dublin II)), en een andere lidstaat van de Europese Unie verantwoordelijk is voor de behandeling (Europese Unie, evenals IJsland, Noorwegen, Liechtenstein en Zwitserland), wordt een verzoek tot overname of terugname aan deze lidstaat gericht. In geval van akkoord wordt een gemotiveerde beslissing tot weigering met bevel om het grondgebied te verlaten (26 quater of 25 quater) genomen. De verzoeker wordt dan gelast zich te begeven naar het land dat verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming.

- Fedasil : Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers
- IOM: Internationale Organisatie voor Migratie

De IOM organiseert de terugkeer van buitenlandse onderdanen die dat wensen. Deze terugkeer vindt op vrijwillige basis plaats en de vreemdeling ontvangt een premie voor zijn reïntegratie in zijn land van herkomst. Vreemdelingen die zich, met het oog op hun verwijdering, al dan niet in een gesloten centrum of een woning bevinden, kunnen vragen om op deze manier terug te keren.

- **Terugdrijving**

Worden teruggedreven:

- de vreemdelingen die aan de Belgische grens worden vastgehouden, omdat ze niet voldoen aan de vereiste voorwaarden voor de binnenkomst op het Schengengebied
- en de aan de grens afgewezen asielzoekers.

Ze worden teruggestuurd naar het land waaruit ze afkomstig zijn.

- **Bilaterale terugname (Bilaterale)**

Alle verwijderingen van deze vreemdelingen als gevolg van hun terugname, krachtens een bilaterale overeenkomst tussen België en het betrokken land.

- **Gedwongen terugkeer:**

Alle vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verblijven en wier verwijdering door de DVZ georganiseerd werd, vanuit de gesloten centra en de woonunits (indien deze personen niet met de IOM vertrokken zijn) en vanuit de penitentiaire instellingen, na hun invrijheidstelling (einde straf of voorlopige vrijlating/voorwaardelijke vrijlating of einde aanhoudingsmandaat).

- **Dublin-overdrachten**

De overdracht van vreemdelingen met toepassing van verordening (EG) nr. 604/2013 (Dublin III). De vreemdeling wordt dan teruggestuurd naar de grens van het land dat verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn asielaanvraag.

- **Overbrenging van gedetineerden tussen staten:**

Overbrenging van (illegaal verblijvende) veroordeelde vreemdeling naar de staat waarvan ze een onderdaan zijn, met het oog op de latere uitvoering van de sanctie (gevangenisstraf) in deze staat.

De overbrenging tussen staten wordt uitgevoerd op basis van:

- het Kaderbesluit 2008/909/JBZ van de Raad van 27 november 2008 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op strafvonnissen waarbij vrijheidsstraffen of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregelen zijn opgelegd, met het oog op de tenuitvoerlegging ervan in de Europese Unie;
- het verdrag van de Raad van Europa van 21 maart 1983 inzake de overbrenging van geconvinceerde personen;

- **Overbrenging van gedetineerden tussen staten :**

Overbrenging van (illegaal verblijvende) veroordeelde vreemdeling naar de staat waarvan ze een onderdaan zijn, met het oog op de latere uitvoering van de sanctie (gevangenisstraf) in deze staat.

De overbrenging tussen staten wordt uitgevoerd op basis van:

- het Kaderbesluit 2008/909/JBZ van de Raad van 27 november 2008 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op strafvonnissen waarbij vrijheidsstraffen of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregelen zijn opgelegd, met het oog op de tenuitvoerlegging ervan in de Europese Unie ;
- het verdrag van de Raad van Europa van 21 maart 1983 inzake de overbrenging van geconvinceerde personen ;
- de bilaterale overeenkomsten inzake de materie met Albanië, Marokko en Kosovo.

- **Gedwongen terugkeer uit de gevangenis**

Een persoon kan rechtstreeks vanuit de gevangenis verwijderd worden. Als de vlucht heel vroeg is, wordt de betrokken vreemdeling de dag voor de vlucht naar een gesloten centrum gebracht vanwaar hij de dag van de vlucht zal uitgehaald worden, gezien vanuit een gesloten centrum uithalingen zeer vroeg 's ochtends mogelijk zijn, wat niet het geval is voor de gevangenis. Vreemdelingen vanuit de gevangenis van wie de identificatieprocedure nog lopende is of waarvoor een vlucht niet kan geboekt worden binnen de periode dat betrokkene nog in de gevangenis kan blijven, worden overgebracht naar een gesloten centrum nadat ze in vrijheid werden gesteld door Justitie.

6. Contact

Dit rapport werd gerealiseerd door de Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken op 21/12/2023.

Voor elke opmerking, suggestie of bijkomende vraag kan u zich richten tot de Algemene Directie
Dienst Vreemdelingenzaken, Pachecolaan 44 te 1000 Brussel,

Tel.: +32 2 488 80 00
E-mail: statdvzoe@ibz.fgov.be

Het rapport is ook beschikbaar in het Frans en kan eveneens geraadpleegd worden op de website
www.dofi.fgov.be waar u ook andere statistische rapporten kunt vinden.

Verantwoordelijke uitgever: Freddy ROOSEMONT,
Pachecolaan 44, 1000 Brussel